

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ

11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	8
2.2. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER.....	8
2.3. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR.....	9
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	10

3. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 11

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	11
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	14

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimini tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal, bilimsel akıl yürütme ile sosyal beceri ve estetik duyarlılık kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayata yönelen bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılacak öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanmış; belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek olan eğitim sistemi yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler”; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ’de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemede ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına terstir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözetilen bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Çalgı toplulukları (Batı Müziği) Programı'nda yaylı, üflemeli ve vurmali çalgı gruplarından oluşan orkestra ve türlerine yer verilmiştir. Program hazırlanırken bu orkestralardaki çalgılar ve ses aralıkları, çalgıların grup içindeki görev dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Orkestrayı yöneten şefin özelliklerine, hem ülkemizdeki hem dünyadaki ünlü orkestra şeflerinin tanıtımına yer verilmiştir. Türk ve dünya müziklerinden örnek eserler, eserlerin hem bireysel hem de toplu olarak çalışma aşamaları, konserlerde seslendirilecek olan eserlerin türleri, bestecileri, ait oldukları dönemler ve özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Orkestranın tarihsel süreç içerisinde geçmişten günümüze kadar yaşanan değişim ve gelişmelerine yer verilmiştir. Bu programın uygulanmasıyla öğrenciler, bireysel çalgılarında yakaladıkları başarıyı farklı çalgılardan oluşan bir grupta nasıl sergileyeceklerini, gruba uyum ve işbirliği açısından ne yapmaları gerektiğini kavrayacaklardır. Orkestra ile uyumlu çalmanın, eserleri başarı ile icra edebilmenin önemini anlayacak, toplulukla çalışmanın zevk ve heyecanına sahip olacaktır.

2.1. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Kendi istedik davranışları ile çok sesli müzik alanında değişim ve gelişim kazanmaları
- Toplu çalma disiplini içinde birlikte düşünme, birlikte hareket etme, sorumluluk alma ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Dönemsel, yöresel ve evrensel müzik eserlerini tanıyarak, bu eserleri özelliklerine uygun olarak seslendirebilmeleri
- Batı müziği orkestra eserleri hakkında bilgi sahibi olmaları
- Farklı müzik toplulukları ile ilgili bilgi ve birikime sahip olmaları
- Yaratıcı bireyler olmaları ve yetenekleri doğrultusunda eserleri yorumlayabilmeleri
- Farklı stil ve türde orkestra eserleri dinleyerek kendi beğeni farkındalıklarını kazanmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak musiki kültürüne hizmet etmeleri

2.2. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Çalgı Toplulukları (Batı Müziği) Dersi Öğretim Programı ile ulaşılması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Orkestranın tarihsel gelişim sürecini araştırma, inceleme
- Tarihsel süreçteki müzikal gelişimleri araştırma, inceleme
- Tarihsel süreçteki dönem bestecilerinin eserlerini araştırma, dinleme, seslendirme
- İki, üç, dört ve dörtten fazla partiyonlu eserleri seslendirme
- Orkestra şefinin görevlerini, jest ve mimiklerinin önemini kavrama
- Çalgısının akordunu yapma
- Orkestra çalgılarını ve oturma düzenlerini inceleme
- Orkestra ile birlikte çalma
- Ritim, müzikal beraberlik, müzikalite, şefe uyum sağlayarak birlikte çalma
- Deşifre yapma
- Eseri farklı kaynaklardan dinlerken, izlerken, yazarken teknolojiden yararlanma
- İcra edilecek eserlerin besteci ve dönemlerini tanıma
- Sahne performans etkinliğinde öz disiplini sağlama

2.3. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Eserler öğrencilerin çalgılarındaki bireysel düzey farklılıkları dikkate alınarak seçilmelidir.
- Çalınacak eserler bireysel ya da toplu dinletilmelidir.
- Eserlerdeki zorlu teknik pasajlarda gerekirse bireysel çalgı öğretmenleri ile görüşülerek destek alınmalıdır.
- Dinleme ve araştırma, öğrencilerin yeni bakış açısı kazanmalarına ve çalışılan eserin daha rahat seslendirilmesine olanak sağlar. Bu sebeple çalışılan eserlerin farklı kayıtları öğrencilere dinletilerek yorum ve yorumcular arasındaki farkları tespit etmeleri sağlanmalıdır.
- Program kazanımları gerçekleştirilirken öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Konserlerde seçilecek eserlere program dışında belirli gün ve haftalara yönelik eserler de eklenmelidir.
- Programın uygulanmasında öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanabilmelerine olanak sağlanmalıdır.
- Bu program ile öğrencilerin Türk ve dünya müziklerini tanımaları amaçlanmış olup seçilecek eserlerin kazanımlarla örtüşmesine dikkat edilmelidir.
- Seçilen eserler seslendirilmeden önce eserin dönem özellikleri hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesi sağlanmalıdır.
- Grup çalışmalarında öğrencilerin birbirlerine destek olmalarına, yapıcı eleştirilerle doğruyu bulma yolunda ilerlemelerine imkân verilmelidir.
- Kazanımların uygulanma aşamasında bulunulan çevre şartları, imkânlar ve ulaşılabilirlik dikkate alınmalıdır.
- Programda yer alan ünitelerin -eksiksiz olarak işlenmesi şartıyla- konu içeriğinde yer değiştirmeler yapılabilir.
- Programda yer alan değer ve beceriler, ilgili yerlerde etkinliklerle bağlantı kurularak verilmelidir.
- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.

2.4. ÜNİTELER, KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

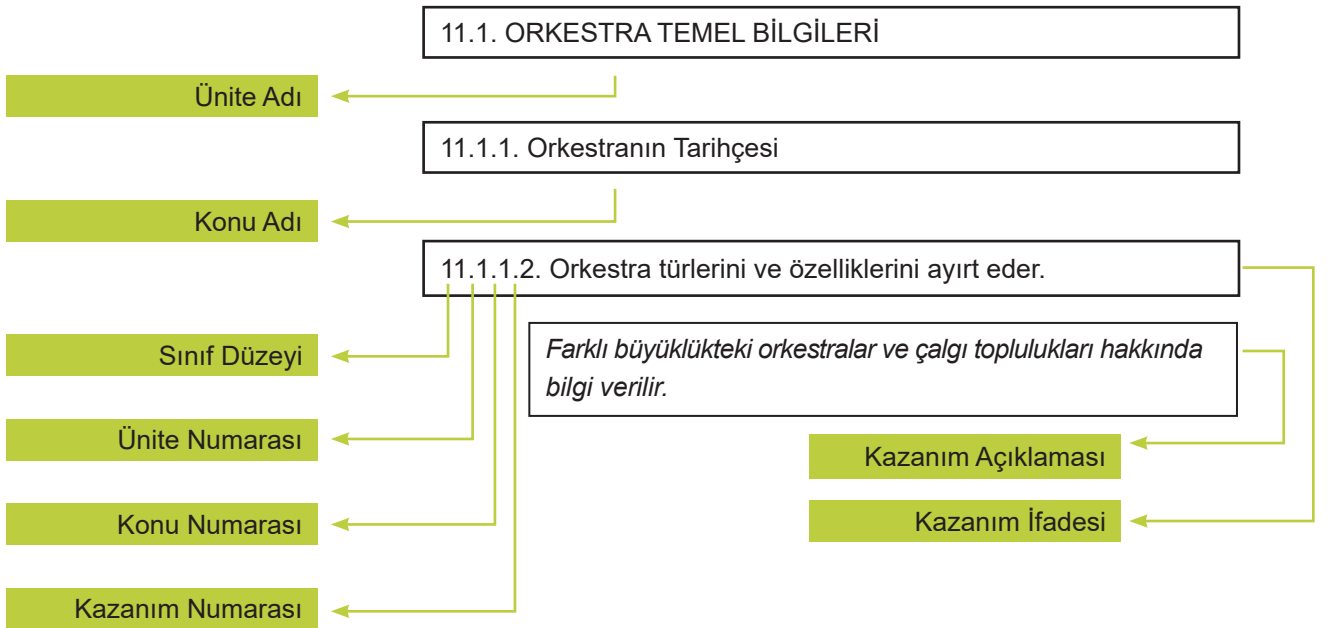
11. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ	5	13	9
ORKESTRADA TEMEL ÇALIŞMALAR	5	13	9
TOPLU ÇALIŞMA VE ÇALMA UYGULAMALARI	9	70	49
ORKESTRADA KONSER AŞAMALARI	4	48	33
TOPLAM	23	144	100

12. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ORKESTRA MÜZİĞİNDE BAROK DÖNEMİ	5	23	16
ORKESTRA MÜZİĞİNDE KLASİK DÖNEM	5	23	16
ORKESTRA MÜZİĞİNDE ROMANTİK DÖNEM	5	23	16
ORKESTRA MÜZİĞİNDE 20.YÜZYIL DÖNEMİ	5	28	19
ORKESTRA MÜZİĞİNDE ÇAĞDAŞ KLASİK TÜRK MÜZİĞİ	5	23	16
ORKESTRA MÜZİĞİNDE GÜNCEL - POPÜLER MÜZİK	5	24	17
TOPLAM	30	144	100

3. ÇALGI TOPLULUKLARI (BATI MÜZİĞİ) DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Program, 11. sınıf düzeyinde dört ve 12. sınıf düzeyinde altı ünite olmak üzere toplam on üniteden oluşmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi numarası, ünite numarası, konu numarası, kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır. Kazanımlara ilişkin açıklamalar (sınırlamalar ve uyarılar) ünite, konu ve kazanımı takip eden satırda italik yazı karakteriyle ifade edilmiştir. Kazanımların yapısı aşağıda şematik olarak gösterilmiştir.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. ORKESTRA TEMEL BİLGİLERİ

11.1.1. Orkestranın Tarihçesi

11.1.1.1. Orkestranın tarihsel sürecini açıklar.

11.1.1.2. Orkestra türlerini ve özelliklerini ayırt eder.

Farklı büyüklükteki orkestralar ve çalgı toplulukları hakkında bilgi verilir.

11.1.2. Orkestra Çalgıları

11.1.2.1. Orkestra çalgılarını, çalgıların ses renklerini açıklar.

Ses aralıkları (dizek üzerindeki yerleri ile) verilir.

11.1.2.2. Orkestrada çalgı gruplarını açıklar.

11.1.2.3. Orkestrada çalgıların oturma düzenlerini açıklar.

11.2. ORKESTRADA TEMEL ÇALIŞMALAR

11.2.1. Orkestra Şefi

11.2.1.1. Orkestrada şefin görevini açıklar.

11.2.1.2. Şefin jest ve mimiklerinin önemini açıklar.

11.2.1.3. Dünyaca ünlü orkestra şeflerinden örnekler verir.

11.2.2. Orkestral Yazım

11.2.2.1. Orkestral yazım şekillerini ayırt eder.

11.2.2.2. Orkestra üyesi olarak kendi partisini takip eder.

11.3. TOPLU ÇALIŞMA VE ÇALMA UYGULAMALARI

11.3.1. Toplu Çalışma Aşamaları

11.3.1.1. Toplu çalışma aşamalarını açıklar.

Toplu çalışmada uyulması gereken kurallar anlatılır.

11.3.1.2. Toplu çalışmada entonasyon ve ses bütünlüğünün önemini açıklar.

11.3.1.3. Toplu çalışmada şefe uyumun önemini açıklar.

11.3.1.4. Orkestrada çalgısının akordunu yapar.

11.3.1.5. Toplu çalma uygulamaları yapar.

a) Do majör, la minör, fa majör, re minör, sol majör, mi minör, si bemol majör, sol minör, re majör, si minör, mi bemol majör, do minör, la majör ve fa diyez minör tonlarındaki kadanslarla toplu çalma uygulamaları yapılır.

b) Verilen tonların farklı armonik dizileri yazılarak uygulamalar yapılır.

c) Farklı tonlardaki kadanslarla armonik uygulamalar yapılır.

11.3.2. İki Partili Eserler

11.3.2.1. İki partili eserleri seslendirir.

a) *Eser deşifre edilir.*

b) *Eser partileri entonasyona, hız terimlerine, gürlük terimlerine uygun seslendirilir.*

11.3.3. Üç Partili Eserler

11.3.3.1. Üç partili eserleri seslendirir.

a) *Eser deşifre edilir.*

b) *Eser partileri entonasyona, hız terimlerine, gürlük terimlerine uygun seslendirilir.*

11.3.4. Dört Partili Eserler

11.3.4.1. Dört partili eserleri seslendirir.

a) *Eser deşifre edilir.*

b) *Eser partileri entonasyona, hız terimlerine, gürlük terimlerine uygun seslendirilir.*

11.3.5. Dörtten Fazla Partili Eserler

11.3.5.1. Dörtten fazla partili eserleri seslendirir.

a) *Eser deşifre edilir.*

b) *Eser partileri entonasyona, hız terimlerine, gürlük terimlerine uygun seslendirilir.*

11.4. ORKESTRADA KONSER AŞAMALARI

11.4.1. Konser Hazırlık Aşamaları

11.4.1.1. Bireysel çalışma aşamalarını uygular.

11.4.1.2. Grupla çalışma aşamalarını uygular.

11.4.2. Konser Performansı

11.4.2.1. Orkestra grubu çalışma aşamalarını uygular.

11.4.2.2. Konser provalarında eseri şefin yönetimine uyarak seslendirir.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. ORKESTRA MÜZİĞİNDE BAROK DÖNEM

12.1.1. Müzikte Barok Dönem

12.1.1.1. Barok Dönem yaşantısı içindeki müzikal gelişimleri örneklerle açıklar.

Barok Dönem yaşantısı ve müzikal gelişmeler hakkında (çalgılar, orkestralardaki gelişmeler) bilgi verilir.

12.1.1.2. Barok Dönem'de gelişen müzik türlerini açıklar.

12.1.2. Barok Dönem Bestecileri

12.1.2.1. Barok Dönem bestecilerinin eserlerini ayırt eder.

Barok Dönem bestecilerinin isimleri, yaşantıları ve eserleri hakkında bilgi verilir.

12.1.2.2. Barok Dönem'e ait bestecilerin eserlerinden örnekler dinler.

12.1.3. Barok Dönem Eserleri Seslendirme

12.1.3.1. Barok Dönem bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.

12.2. ORKESTRA MÜZİĞİNDE KLASİK DÖNEM

12.2.1. Müzikte Klasik Dönem

12.2.1.1. Klasik Dönem yaşantısı içindeki müzikal gelişimleri örneklerle açıklar.

Klasik Dönem yaşantısı ve müzikal gelişmeler hakkında (çalgılar, orkestralardaki gelişmeler) bilgi verilir.

12.2.1.2. Klasik Dönem'e ait müzik türlerini açıklar.

12.2.2. Klasik Dönem Bestecileri

12.2.2.1. Klasik Dönem bestecilerinin eserlerini ayırt eder.

Klasik Dönem bestecilerinin isimleri, yaşantıları ve eserleri hakkında bilgi verilir.

12.2.2.2. Klasik Dönem'e ait bestecilerin eserlerinden örnekler dinler.

12.2.3. Klasik Dönem Eser Seslendirme

12.2.3.1. Klasik Dönem bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.

12.3. ORKESTRA MÜZİĞİNDE ROMANTİK DÖNEM

12.3.1. Müzikte Romantik Dönem

12.3.1.1. Romantik Dönem yaşantısı içindeki müzikal gelişimleri örneklerle açıklar.

Romantik Dönem yaşantısı ve müzikal gelişmeler hakkında (çalgılar, orkestralardaki gelişmeler) bilgi verilir.

12.3.1.2. Romantik Dönem'e ait müzik türlerini açıklar.

12.3.2. Romantik Dönem Bestecileri

12.3.2.1. Romantik Dönem bestecilerinin eserlerini ayırt eder.

Romantik Dönem bestecilerinin isimleri, yaşantıları ve eserleri hakkında bilgi verilir.

12.3.2.2. Romantik Dönem'e ait bestecilerin eserlerinden örnekler dinler.

12.3.3. Romantik Dönem Eser Seslendirme

12.3.3.1. Romantik Dönem bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.

12.4. ORKESTRA MÜZİĞİNDE 20.YÜZYIL DÖNEMİ

12.4.1. Müzikte 20.Yüzyıl Dönemi

12.4.1.1. 20.yüzyıl yaşantısı ve müzikal gelişimleri örneklerle açıklar.

20.yüzyıl yaşantısı, akımlar ve müzikal gelişmeler hakkında (çalgılar, orkestralardaki gelişmeler) bilgi verilir.

12.4.1.2. 20.yüzyıl akımlarının müziğe etkilerini açıklar.

20.yüzyıl müziğinin karakteristik ve yorum özellikleri ile ilgili bilgi verilir.

12.4.2. 20.Yüzyıl Dönemi Bestecileri

12.4.2.1. 20.yüzyıl bestecilerini ve eserlerini ayırt eder.

12.4.2.2. 20.yüzyıl bestecilerinin eserlerinden örnekler dinler.

12.4.3. 20.Yüzyıl Dönemi Eserlerini Seslendirme

12.4.3.1. 20.yüzyılda film müzikleri bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.

12.5. ORKESTRA MÜZİĞİNDE ÇAĞDAŞ KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

12.5.1. Çağdaş Klasik Türk Müziği Dönemi

12.5.1.1. Çağdaş klasik Türk müziğinin dönemsel özelliklerini örneklerle açıklar.

12.5.1.2. Çağdaş klasik Türk müziği eser türlerini açıklar.

12.5.2. Çağdaş Klasik Türk Müziği Bestecileri

12.5.2.1. Çağdaş klasik Türk müziği bestecilerinin eserlerini ayırt eder.

12.5.2.2. Çağdaş klasik Türk müziği bestecilerinin eserlerinden örnekler dinler.

12.5.3. Çağdaş Klasik Türk Müziği Eserleri Seslendirme

12.5.3.1. Çağdaş klasik Türk müziğinin bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.

12.6. ORKESTRA MÜZİĞİNDE GÜNCEL - POPÜLER MÜZİK

12.6.1. Güncel - Popüler Müzik Dönemi

12.6.1.1. Güncel - popüler müziklerin dönemsel özelliklerini örneklerle açıklar.

12.6.1.2. Güncel - popüler eser türlerini açıklar.

Güncel - popüler müzik türleri açıklanır (pop, caz, latin, rock), uygun örnekler verilir.

12.6.2. Güncel - Popüler Müzik Bestecileri

12.6.2.1. Güncel - popüler müzik bestecilerinin eserlerini ayırt eder.

12.6.2.2. Güncel - popüler müzik bestecilerinin eserlerinden örnekler dinler.

12.6.3. Güncel - Popüler Orkestra Eserleri Seslendirme

12.6.3.1. Güncel - popüler müzik türleri bestecilerinin farklı müzik türlerine ait eserlerinden örnekler seslendirir.